

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Inspector Școlar General, Lavinia Carina PRISTAVU
Inspectoratul Școlar Județean Caraș Severin

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 18095 / ... 13. SEP. 2021

RECOMANDAREA

Nr. 25 din 13 septembrie 2021

referitoare la respectarea art. 22 și art. 49 din Constituție, și a Normelor Metodologice din 27 mai 2020 de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1¹), art. 56¹ și ale pct. 6¹ din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, privind violența psihologică – bullying

În data de 1.04.2021 domnul _____, părinte al minorei _____ elevă în clasa a _____-a la Școala Gimnazială Vermeș ne-a adresat petiția, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 6897, prin care ne-a sesizat în legătură cu o posibilă încălcare a art. 22 și art. 49 din Constituția României, republicată, privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, respectiv protecția copiilor și a tinerilor, în ce privește problemele pe care fiica dumnealui le întâmpina, în cadrul școlii în care învață.

Astfel, petentul a susținut că fiica sa, în data de 24.03.2021, a fost victima unui abuz fizic, fiind lovită în spate de un coleg, în timpul unei pauze, aceasta fiind a doua agresiune în aceeași zi, deoarece și în pauza precedentă a fost lovită cu piciorul de către același copil.

Ajuns la școală, petentul și-a găsit fețița așteptându-l, cu ghiozadanul în spate, fiind mai liniștită decât la telefon. Pe lângă ei au trecut două doamne profesoare, una dintre acestea a întrebat din mers ce s-a întâmplat, eleva răspunzându-i că a lovit-o _____, însă doamna profesoară a spus că nu au ce face.

Deoarece petentul s-a trezit singur cu copilul pe holul școlii, (fiecare cadru didactic continuându-și treaba), a sunat la 112, considerând că situația nu era defel una normală și nu putea accepta că nu poate face nimic pentru copilul său.

În data de 26.03.2021, petentul a precizat că a fost sunat de domnul director al școlii, care i-a spus că a stricat prestigiul școlii și că a primit peste 30 de telefoane cu o zi în urmă, că părinții sunt foarte supărați pe dumnealui și pe copil, că are imagini video, din care se vede foarte clar că lucrurile nu sunt deloc așa cum i le-a prezentat copilul și că știe și motivul pentru care s-au întâmplat aceste lucruri, recomandându-i să se intereseze despre Homeschooling.

Domnul _____ a menționat că după ce a văzut imaginile pe telefonul mobil al domnului director, a constatat că totul a fost exact așa cum i-a povestit fetița sa.

Totodată, petentul a afirmat că domnul director i-a spus că, motivul real al lovirii este faptul că, *"acel băiețel o iubește pe fiica sa și probabil este deranjat că ea îl ignoră"*, după care l-a lovit ușor în urmă, pentru exemplificare, spunându-i: *"păi ce, asta-i lovitură?"*

În încheierea petiției, domnul ne-a solicitat ajutorul în ce privește implementarea tuturor măsurilor legale care să conducă la crearea unui climat în școală, care să îi permită să-și trimită copilul la școală fără teama că acolo este lipsit de apărare, că este înconjurat doar de adulți fără nicio altă responsabilitate decât predarea lecțiilor".

Anexat la petiție, domnul ne-a transmis și sesizarea adresată DGASPC Caraș Severin, în care acesta menționează și alte fapte de violență petrecute între elevii respectivei unități de învățământ, cu știința și tolerarea cadrelor didactice, după cum acesta susține.

Astfel, în soluționarea petiției, ne-am adresat **IȘJ Caraș-Severin; Școlii Gimnaziale Vermeș; DGASPC Caraș-Severin; Postului de Poliție Rurală Vermeș**, ulterior și **Biroului Siguranță Școlară** din cadrul IPJ Caraș-Severin; **CJRAE Caraș-Severin și Primarului comunei Vermeș**.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, instituțiile solicitate:

1. Postul de Poliție Rurală Vermeș, prin adresa nr. 358715/6.05.2021, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 9929/14.05.2021, ne-a comunicat că, în data de 24.03.2021 s-a înregistrat din oficiu Dosarul penal nr. sub aspectul săvârșirii infracțiunii de lovire sau alte violențe. În dosarul cauzei s-a început urmărirea penală *in rem*, urmând a se continua verificările față de minorul , în vârstă de ani și a se da soluția legală.

În adresă se menționează că Domnul nu a formulat o plângere penală.

2. DGASPC Caraș-Severin prin adresa nr. 9315/12.05.2021, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 10268/19.05.2021, ne-a comunicat că, în urma evaluării situației copiilor și s-a constatat că *aceștia necesită să fie incluși într-un program de consiliere de specialitate în cadrul Școlii Gimnaziale Vermeș, în acest sens solicitând unității de învățământ includerea copiilor într-un program de consiliere de specialitate*.

De asemenea, DGASPC Caraș-Severin a solicitat Consiliului Local Vermeș să se asigure că minorii vor fi consiliați, iar părinților celor doi copii să procedeze, în cel mai scurt timp, la îndeplinirea obligațiilor ce le revin, transmițându-le acestora concluziile evaluării detaliate și propunerile făcute.

Atașat, ne-au fost transmise, în copie, Raporturile de evaluare detaliată a celor doi copii nr. II 2920/12.05.2021, respectiv II 2921/12.05.2021.

Din analiza Rapoartelor am reținut că ambii copii au relatat și alte fapte de violență petrecute în școală, (în special în timpul pauzelor, deoarece nu sunt supravegheați de către un cadru didactic, dar și în timpul orelor de matematică, ținute de doamna), precum faptul că, la rândul său, eleva a lovit un coleg, întrucât acesta s-a apropiat prea mult de ea, atitudine aprobată de unul dintre profesorii școlii.

Într-o altă zi, în timpul unei ore de curs, **profesoara care predă simultan pentru elevii de clasa a V-a și a VIII-a a pus pe unul dintre elevii mai mari să îl lovească pe minorul , întrucât dumneaei nu îi poate aplica corecții fizice, deoarece este cadru didactic**.

Eleva a precizat că în timpul orei de matematică, elevul a fost pedepsit, pus să stea la colț, de doamna profesoară , pentru că a vorbit cu un coleg. Deoarece elevul a început să aducă injurii unei colege, doamna i-a spus acesteia să îl lovească. Întrucât fetița a refuzat, cadrul didactic i-a permis uni alt elev, minorul să îl bată

pe elevul _____, acesta lovindu-l cu mâinile și picioarele, iar toți copiii din clasă au urmărit aceste scene, împreună cu cadrul didactic.

În timpul unei alte ore de matematică, doi colegi de clasă – _____ și _____, s-au bătut, primul ajungând pe podea, însă cadrul didactic a continuat predarea lecției, deși unii elevi i-au adus la cunoștință că cei doi colegi se bat.

Copilul _____ a relatat că cele mai multe conflicte le are cu minorii _____, elev în clasa a _____-a și _____ elev în clasa a _____-a. Cei doi nu îl lăsau să treacă pe holurile școlii și îi puneau pe colegii lui de clasă să îl bată dacă voiau la rândul lor să treacă spre sala de clasă, aceștia lovindu-l cu pumnii în spate sau în abdomen. Elevul susține, (ca și eleva de altfel), că aceste scene nu au fost văzute de vreun cadru didactic, deoarece nu erau supravegheați de către un cadru didactic.

Totodată, în cadrul discuției avute cu tatăl elevului _____ - domnul _____, (la domiciliul acestuia, în cadrul vizitei efectuate de specialiștii Direcției), referitor la cele sesizate de domnul _____, acesta a recunoscut că fiul său este mai năzdrăvan și ușor influențabil de colegi sau prieteni. Domnul _____ a mai precizat că într-o zi, fiul său i-a spus că un coleg de școală l-a dat cu capul de peretele de la baie. Verificând, părintele a constatat că minorul prezenta o umflătură în zona capului.

De asemenea, părintele a relatat că fiul său, de câteva ori, a ajuns acasă cu hainele murdare, spunându-i tatălui său că a fost bătut de colegii de școală. În acest sens tatăl precizând că a stat de vorbă cu directorul școlii și cu șeful Postului de poliție, dar nu a depus nicio plângere, deoarece nu a vrut să creeze probleme.

În urma celor constatate din declarațiile minorilor, precum și ale părinților celor doi copii, respectiv și alte fapte de violență petrecute între elevi, cu îngăduința și aprobarea unui cadru didactic, dar și cu inițierea și determinarea faptelor de acest gen de către același cadru didactic, DGASPC Caraș-Severin a sesizat Postul de Poliție Vermeș și ISJ Caraș-Severin. la data de 2.04.2021.

3. ISJ Caraș-Severin, prin adresa nr. 46/14.05.2021, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 10180/19.05.2021, ne-a comunicat că urmare adresei instituției Avocatul Poporului, doi reprezentanți ai Inspectoratului, un inspector școlar și un consilier juridic, s-au deplasat la unitatea de învățământ, unde au purtat discuții cu domnul _____ și cu directorul școlii și au solicitat, acestuia din urmă, imaginile de pe înregistrarea video a școlii.

De asemenea, în adresă se face precizarea că Inspectoratul Școlar a fost informat de către Biroul de Siguranță Școlară, în data de 24.03.2021, că, în cauză a fost constituit un dosar penal.

Astfel, ISJ Caraș-Severin ne transmite că, având în vedere cele de mai sus și **cunoscând principiul de drept "Penalul ține în loc civilul", nu a putut recomanda școlii o cercetare pe cale administrativă a faptei**, însă, reprezentanții ISJ Caraș-Severin au reținut dialogul cu domnul _____ cât și cu domnul director al școlii, _____ **astfel că au fost făcute recomandări ferme directorului unității școlare de a păstra împreună cu colectivul de profesori o atitudine de colaborare intensă cu toți părinții elevilor școlii, pentru anticiparea și rezolvarea unor probleme de disciplină școlară.**

Menționăm că, în conținutul adresei de răspuns nu se precizează dacă echipa de control a solicitat/ verificat vreun document.

4. Școala Gimnazială Vermeș, prin adresa nr. 280/28.06.2021, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 12616/1.07.2021, ne-a comunicat următoarele:

În data de 24.03.2021, domnul _____ a sunat la 112, reclamând o *agresiune fizică* a fiicei dumnealui _____ de către un coleg de clasă. La fața locului s- a

deplasat un echipaj de poliție, constatând cele întâmplate, iar în acest sens s-a deschis un dosar de cercetare penală.

În adresă se menționează că în data de 24.03.2021, directorul școlii nu fost prezent în unitate, deoarece a avut ore în altă unitate școlară, într-o localitate învecinată. Două cadre didactice au încercat să poarte un dialog cu domnul _____, dar acesta a afirmat că situația creată este de competența Poliției.

La discuția cu domnul _____ din data de 25.03.2021, directorul școlii a prezentat imaginile cu filmările de pe camerele de supraveghere, din curtea școlii, pe telefonul de serviciu. Acesta a menționat că imaginile se află și în posesia Poliției, care cercetează cazul.

De asemenea, se face precizarea că, **potrivit principiului de drept "Penalul ține în loc civilul", directorul unității școlare nu a întreprins nicio măsură administrativă asupra persoanelor implicate, cu excepția declarației acestora.**

În răspunsul transmis se mai precizează că în timpul pauzelor elevii sunt supravegheați de către cadrele didactice de la fiecare clasă (10 minute sunt pauzele, iar 5 minute se schimbă profesorii), programul pauzelor este alternativ, tocmai pentru a putea realiza distanțarea fizică a elevilor în curtea școlii. Pentru o mai bună supraveghere a elevilor există și camere de supraveghere video.

Incidentul a fost în atenția Poliției Române - Biroul Siguranță Școlară, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Inspectoratului Școlar Județean Caraș-Severin, Centrului Județean de Resurse și de Asistență Educațională Caraș-Severin, care au luat cunoștință despre cele petrecute și au făcut recomandări pentru îmbunătățirea relațiilor cu părinții, precum și prevenirea unor situații asemănătoare. După incidentul petrecut, relația cu domnul Gudea s-a îmbunătățit, există o mai bună comunicare din ambele părți.

Deoarece nu am considerat corespunzătoare răspunsurile celor două instituții, am transmis acestora că, în ce privește principiul "*penalul ține în loc civilul*" invocat de pentru a "*nu recomanda unității de învățământ o cercetare pe cale administrativă a faptei*", acesta este înscris în art. 19 alin. (2) Cod procedura penală, care prevede că, judecata în fața instanței civile se suspendă până la rezolvarea definitivă a cauzei penale, prin urmare se referă la procesele civile pe rol, care sunt instrumentate de o instanță de **judecată și nu împiedică dispunerea cercetării pe cale administrativă a faptei și/sau a adoptării de măsuri administrative în vederea asigurării unui cadru sigur în școală.**

Totodată le-am adus la cunoștință [având în vedere **principiul interesului superior al copilului**, principiu consacrat prin Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, conform căruia *interesul copilului va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de autoritățile publice, (...)*], și le-am solicitat să ne informeze, în concret, asupra următoarelor aspecte:

- care sunt măsurile adoptate pentru remedierea situației descrise de domnul _____ în ce o privește pe fiica dumnealui, dar și cu privire la situațiile similare de violență petrecute în școala gimnazială Vermeș și constatate de DGASPC Caraș-Severin;

- dacă la nivelul școlii:

- funcționează Comisia pentru prevenirea și combaterea violenței în mediul școlar, în conformitate cu art. 70 din ROI al unității de învățământ, cu nr 373/10.10.2020, gradul de îndeplinire a atribuțiilor sale, precum și acțiunile întreprinse de aceasta în scopul reducerii fenomenului bullying și a violenței în cadrul școlar;
- a fost elaborat și întocmit Planul operațional al școlii privind reducerea fenomenului violenței în mediul școlar și în ce măsură a fost acesta aplicat;
- există întocmit un orar al cadrelor didactice care asigură supravegherea elevilor pe

durata pauzelor;

- este încadrat un psiholog, sau un profesor de sprijin, care acordă consiliere elevilor;
- dacă atitudinea și comportamentul doamnei profesor [redacted], descris de elevii

[redacted], în fața reprezentanților DGASPC Caraș-Severin, informații cuprinse în Raportul de întrevvedere, document înregistrat la DGASPC Caraș-Severin cu nr. II2675/23.04.2021, este cunoscut la nivelul conducerii școlii și a Inspectoratului și măsurile legale adoptate în acest sens;

- în ce măsură s-a realizat acordarea serviciilor de specialitate care se impun în sensul consilierii psihologice suportive a elevilor [redacted], recomandate unității de învățământ de DGASPC Caraș-Severin, (în urma evaluării acestora), prin adresa cu nr. 11666/12.05.2021;

- măsurile adoptate pentru realizarea asigurării unui mediu securizat în unitatea de învățământ respectivă (și în celelalte, la nivelul județului), în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, respectiv cu prevederile Planului cadru de acțiune pentru creșterea gradului de siguranță a elevilor și a personalului didactic și prevenirea delincvenței juvenile în incinta și în zonele adiacente unităților de învățământ și modalitatea în care prevederile acestui document au fost puse în aplicare.

Ca urmare a acestei solicitări, prin adresa cu nr. 46/3.08.2021, IȘJ, Caraș Severin, în prima parte a răspunsului ne aduce la cunoștință o serie de considerații opiniate de consilierul juridic al instituției cu privire la principiile de drept, în cea de-a doua ne transmite că, *în urma întrebărilor adresate de noi a verificat situația de fapt și a solicitat un răspuns directorului școlii, în data de 20.07.2021*, iar în urma răspunsului primit ne-a transmis măsurile adoptate de unitatea școlară, *nefăcând nicio referire la măsurile concrete adoptate de Inspectorat, iar Școala Gimnazială Vermeș ne-a transmis că:*

- s-au purtat discuții cu eleva [redacted] și cu tatăl său, iar relațiile s-au îmbunătățit considerabil;
- în cadrul ședințelor de Consiliu Profesoral s-a pus accentul pe prevenirea actelor de violență, care pot apărea în viitor, s-a atras atenția ferm din partea conducerii școlii învățătorilor și diriginților să poarte discuții în cadrul orelor de consiliere de la clasă cu teme de discuție cum ar fi toleranța, cooperare, abuzuri, discriminare etc. S-a pus în vedere respectarea Planului de măsuri privind combaterea fenomenului violenței în școală;
- la nivelul unității există Planul de măsuri privind combaterea fenomenului violenței în școală, precum și întrunirea membrilor comisiei;
- la Școala Gimnazială Vermeș nu există psiholog, care să ofere consiliere de specialitate elevilor. Există o colaborare cu Centerului Județean de Resurse și de Asistență Educațională Caraș-Severin;

- comportamentul doamnei profesoare [redacted], descris de elevii [redacted] în fața reprezentanților DGASPC Caraș-Severin, nu este cunoscut la nivelul conducerii școlii, dar doamna profesoară [redacted], a fost atenționată verbal cu privire la comportament. Doamna profesoară [redacted] este cadru didactic necalificat suplinitor și i s-a încheiat contractual individual de muncă.

- în privința consilierii psihologice suportive a elevilor [redacted], recomandate de DGASPC Caraș-Severin, au fost luate măsuri în colaborare cu CJRAE Caraș-Severin. La discuțiile cu părinții elevilor, reprezentanții CJRAE Caraș-Severin și conducerea școlii, domnul [redacted] a afirmat că a contactat un specialist în consiliere psihologică suportivă de la Timișoara, neaducând nici o dovadă în acest sens, iar domnul [redacted] a fost de acord, ca și copilul dânsului să fie consiliat psihologic suportiv, într-un program integrat, de către reprezentanții CJRAE Caraș-Severin în anul școlar 2021-2022, deoarece discuția a avut loc la sfârșitul orelor de curs,

8 iunie 2021, a anului școlar în derulare (2020-2021).

La adresă au fost anexate documente.

6. CJRAE Caraș-Severin, prin adresa nr. 2071/9.08.2021, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 15853/12.08.2021, ne-a comunicat următoarele:

Premergător deplasării la școală au avut loc două întâlniri, prima cu domnul [redacted] și fiica sa, a doua cu domnul [redacted] și fiul său, la ambele participând directorul școlii.

În urma acestor discuții s-a concluzionat că cei doi elevi recunosc incidentul, precum și faptul că *în școală mai există altercații între colegi, cu manifestarea unor comportamente nepotrivite.*

Domnul [redacted] a menționat că întreaga sa familie a apelat la servicii de consiliere psihologică la un cabinet privat.

În același timp elevul [redacted] a beneficiat de program de sprijin din partea Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă "Cristiana" Bocșa până în anul școlar 2019-2020, având certificat de orientare școlară, iar în ceea ce privește relațiile sociale în general, s-a ajuns la concluzia că este influențat, de multe ori, de modele negative preluate din comunitate.

Totodată CJRAE Caraș-Severin a făcut unității de învățământ recomandări cu privire la prevenirea violenței și abuzului în mediul școlar.

7. Primarul comunei Vermeș, prin adresa nr. 1/ 1777/6.09.2021, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 17932/10.09.2021, ne-a comunicat următoarele:

Din Raportul de vizită întocmit la domiciliul minorului [redacted] reiese că acesta nu urmează un program de consiliere psihologică, deoarece la școală nu există angajat psiholog autorizat în acest sens, iar din lipsa resurselor financiare tatăl acestuia nu își poate permite consilierea în privat.

S-a efectuat vizita și la domiciliul familiei [redacted], însă nu era nimeni acasă.

În mod întâmplător domnul [redacted] a fost întâlnit la Oficiul Poștal din comună, unde, în prezența dirigintei Poștei a fost întrebat dacă are cunoștință despre măsurile dispuse către Primărie, referitor la consilierea copiilor.

În urma discuției purtate, domnul [redacted] și-a exprimat dezacordul privind respectivele măsuri, folosind un limbaj vulgar la adresa tuturor instituțiilor statului.

Concluzii:

În considerarea celor transmise și în urma analizării documentelor, am constatat că, Inspectoratul Școlar Județean Caraș-Severin, prin inacțiunea dovedită, nu a manifestat interes și disponibilitate în ce privește situația descrisă și argumentată de petentul [redacted] neluând nicio măsură administrativă concretă în rezolvarea incidentului, de asemenea, nici în ce privește celelalte fapte de violență produse între elevi și tolerate/ generate de către un cadru didactic, deși acestea le-au fost aduse la cunoștință de DGASPC Caraș-Severin, ulterior și de către instituția Avocatul Poporului, limitându-se la a invoca, un principiu de drept, totodată transmițând conducerii unității de învățământ să nu dispună cercetarea administrativă.

Astfel, având în vedere principiul interesului superior al copilului, principiu consacrat de Legea nr 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, conform căruia interesul copilului va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de autoritățile publice (...), în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului, republicată;

pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului, respectiv apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice. în raporturile acestora cu autoritățile publice, emit prezenta:

RECOMANDARE

1. Inspectorul Școlar General al Inspectoratului Școlar Județean Caraș-Severin urmează ca, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de legislația în vigoare, să dispună măsurile legale pentru:

- reanalizarea de către conducerea Școlii Gimnaziale Vermeș, precum și de către cadrele didactice, a dispozițiilor art. 40 (5), (6) și (7) din OMENCS nr. 5079/2016 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar;

- elaborarea unei proceduri operaționale referitoare la modul de gestionare a situațiilor de abuz, violență fizică/ psihologică apărute în cadrul unității școlare, cu determinarea concretă a rolurilor și responsabilităților în gestionarea incidentelor de acest gen, precum și optimizarea comunicării între școală și autorități și punerea acestora la dispoziția conducerii unității școlare și a altor unități de învățământ, dacă este cazul;

- înființarea unui post de profesor consilier școlar, în Școala Gimnazială Vermeș, care să poată oferi elevilor consiliere psihopedagogică, având în vedere nivelul ridicat de violență în școală.

2. Conducerea Inspectoratului Școlar General al Inspectoratului Școlar Județean Caraș-Severin, va informa Instituția Avocatul Poporului, în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și măsurile dispuse.

AVOCATUL POPORULUI

RENATE WEBER

